

הכותב הנו תושב משגב, עורך דין המתמחה בתחומי המשפט דיני התעבורה והמשפט פלילי, בעל משרד בכרמיאל ובחיפה. מידע נוסף ניתן לקרוא בהרחבה באתר האינטרנט של המשרד: www.ohaber.co.il

אלימות בני נוער ברשתות החברתיות באינטרנט

פגיעה מקוונת באמצעות האינטרנט ועוצמת פגיעתה אף גבוהה יותר מפגיעה פיזית בפועל בשל העובדה כי במקרים אלו אין לקורבן אפשרות להגן על עצמו. נער המבצע עבירה זו עלול בהחלט להפוך לנאשם בעבירה פלילית ויפתחו כנגדו הליכים פליליים.

החוק בישראל – האם הוא מגן עלינו במקרה של בריונות ברשת?

החוק בישראל אינו מגן במלואו על קורבנות עבירות של הטרדות ברשתות החברתיות, אולם ניתן בהחלט לעשות שימוש בחוקים אחרים כדי להגן עליהם, כגון: חוק הגנת הפרטיות האוסר על פגיעה בפרטיות של אדם ללא הסכמתו, כולל פרסום תמונות שיש בהן השפלה או ביזוי של המצולם; חוק איסור לשון הרע, העוסק בפרסום כל תוכן העלול לבזות, להשפיל אדם או להפוך אותו למטרה לשנאה וללעג; איסור פרסום תועבות קטינים, האוסר על פרסום תמונות עירום של קטינים; החוק למניעת הטרדה מינית - ניתן לאכוף באמצעותו מעשי ביזוי והשפלת אדם תוך כדי הטרדה מינית - גם באמצעות המחשב. העובר על החוקים הללו, יכול להיות מחויב בפיצוי כספי לקורבן, לעיתים אף ללא כל דרישה להוכיח נזקים בגין אותן עוולות. מעבר לזה, ובהתאם לחומרת המעשים, הוא עלול להיענש בכתב אישום פלילי בבית המשפט.

חבות ההורים כלפי מעשי ילדיהם

לעיתים בני הנוער המבצעים עבירות ברשתות החברתיות הם קטינים ואינם ברי-עונשין. בחלק מן הפסיקה האחרונה של בתי המשפט נאמר כי ניתן אף להטיל על הורים סנקציות פליליות ו/או אזרחיות, במידה שההורה אינו עומד בסטנדרט הקרוי "ההורה הסביר" מבחינה משפטית.

כדי להטיל אחריות על הורה הילד אשר ביצע עבירה, יהיה על הרשויות להוכיח כי לא רק שאותם הורים היו מודעים למעשי ילדיהם, אלא גם שלא נקטו בכל פעולה בכדי למנוע את מעשי ילדיהם כנגד קורבנות העבירה. התנהגות מעין זו עלולה בהחלט להטיל גם על ההורה אחריות חלקית או מלאה על מעשיו של ילדו.

כל הגורמים המעורבים צריכים לדעת כי נגד מעשי אלימות ברשת מופעלות אומנם סנקציות פליליות ואזרחיות, אך אין ספק כי על כל הורה קיימת האחריות לפקח, להדריך ולחנך את ילדיו למניעת מעשים כאלה, תוך שמירה על סטנדרטיים חינוכיים וערכיים. ללא כל ספק, זוהי גם חובתו החברתית של כל אזרח כלפי הזולת.

הטור בגיליון האחרון עסק בבני הנוער. גם טור זה יעסוק בסוגיות הקשורות בבני הנוער, סוגיות המעסיקות גם אותם, גם את הוריהם וגם את מערכת החינוך.

לא ניתן להתעלם מהעובדה כי הדור הצעיר של ימינו גדל עם אמצעים טכנולוגיים מרשימים. הקשרים החברתיים שלהם מתבססים כמעט באופן מלא על אלפי הודעות באמצעות הטלפונים החכמים בכל שעות היממה, באמצעות גלישה חופשית ברשת האינטרנט.

יהיו כאלו שיאמרו כי אותם מכשירים טכנולוגיים מהווים את הקדמה ואת העתיד של כולנו, אולם יחד עם זאת לא ניתן להתעלם מתופעות שליליות הנובעות מתחושת הריחוק הפיסי בין המתכתבים בהודעות, שהרי מהעבר השני של כל הודעה שנשלחת לאוויר נמצאים בני אדם שניתן לפגוע בהם קשות ללא כל קושי, מבלי להיות בכלל נוכח ליד אותו אדם.

אם תביטו מהצד בבני הנוער ותוכלו לראות, כי לרובם יש טלפונים ייחודיים חכמים. את המכשירים הנ"ל מעניקים להם ההורים בשל רצונם ליצור תחושת ביטחון ביחד עם הצורך לדעת היכן נמצא הילד בכל שעות היממה. מצד שני, הפך המכשיר לתחליף לקשרים חברתיים בשל שלל התוכנות החברתיות שמותקנות עליו. באמצעותו נאמרים כמעט כל המסרים והאמירות בין אדם לאדם, כמעט ללא קשר פיסי ישיר פנים אל פנים.

מחקר שהתפרסם לפני כשנה לערך קבע שאחד מכל 6 בני נוער היה קורבן לאלימות ברשת ואחד מכל 2 בני נוער מכיר קורבן לאלימות ברשת האינטרנט.

אלימות וירטואלית

כאמור, המכשירים החכמים הביאו לפתחנו, סוג חדש של תקשורת חברתית, המאפשרת העברת מסרים מיידים. תקשורת חברתית זו נגישה לכל מי שיש ברשותו מכשיר חכם. סוג תקשורת זה עלול להפוך לעיתים לזירת התגוששות ולאלימות וירטואלית - בעיקר בקרב בני הנוער.

האלימות הווירטואלית עלולה להתבטא במספר אופנים, כגון: התחזות, השמצות, הטרדות, השפלות, בריונות, הפחדות או הסתות נגד חברים לכיתה ואף נגד מורים. כל אלה באמצעות הפצת מידע אישי מעליב או פוגע כנגד קורבנותיהם.

אחת מן העבירות הפליליות הנפוצות בקרב בני נוער בשל הקלות שבה ניתן לבצע זאת, היא הפצה המונית של תמונות בעלות אופי מיני. הפצה של תמונות כאלה נחשבת כעבירה פלילית, הגוררת עונשים חמורים.

עבירה זו, אשר למראית עין לא בוצעה פיזית בקורבן, הנה

לקבלת ייעוץ משפטי, שאלות או פניות, ניתן לפנות אליי באמצעות הטלפון הנייד 054-355254 ו/או בדואר אלקטרוני law@ohaber.co.il.

אין בכתבה זו משום ייעוץ משפטי אישי והאמור בה אינו מהווה תחליף לכך והסתמכות על המידע כאן הנה באחריות הקורא בלבד. יובהר, כי זכויות היוצרים במאמר זה הן של עו"ד עופר הבר וכי אין להעתיק ו/או לעשות במאמר כל שימוש ללא הסכמתו.